

พันธกิจมหาวิทยาลัยภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)

โดย พระสุธีรัตนบัณฑิต

ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) โดยท่านรัฐมนตรีสุวิทย์ ได้ประกาศมติใหม่ของการพัฒนากระทรวง อว. คือ

1. การสร้างและพัฒนาคนไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ 21
2. การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้
3. การสร้างและพัฒนา นวัตกรรม
4. การปฏิรูปการอุดมศึกษา

จนเป็นที่มาของ 4 ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

1. การสร้างคนและสถาบันความรู้
2. การวิจัยแบบก้าวหน้า (Grand Challenges & Frontier Research)
3. การพัฒนาวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน (Strategic & Competitive)
4. การพัฒนาพื้นที่และชุมชนนวัตกรรม (Area Based & Local Economy)

การเกิดขึ้นของยุทธศาสตร์กระทรวงใหม่นี้ ส่งผลต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยทั้งหลาย ในฐานะหน่วยงานในระบบ ววน. ที่จะร่วมพัฒนาคน การสร้างสรรค์งานวิจัย นวัตกรรม และสังคมไปสู่การพัฒนาแบบสร้างสรรค์ จากพันธกิจของมหาวิทยาลัยเดิม 4 ประการภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ คือ

พันธกิจมหาวิทยาลัย (ศธ.) เดิม	พันธกิจมหาวิทยาลัย (อว.) ใหม่
1. การผลิตบัณฑิต	1. การสร้างคนและสถาบันความรู้
2. การวิจัย	2. การวิจัยแบบก้าวหน้า (Challenges & Frontier Research)
3. การบริการวิชาการแก่สังคม	3. การพัฒนานวัตกรรมของประเทศ (Innovated In Thailand)
4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	4. การพัฒนาพื้นที่และชุมชนนวัตกรรม (Area-Based-Local Economy)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การเรียนรู้ การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย และพัฒนาทักษะแห่งอนาคต ให้คนไทยมีคุณภาพ มิใช่เพียงแค่การผลิตบัณฑิตแบบเดิม โดยจะเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่มีใช้เพื่อปริญญา แต่เป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อสังคมใหม่ เช่น เรียนน้อยลง มีการพัฒนาผลงานของตนเองมากขึ้น ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายและสามารถบูรณาการกับทุกศาสตร์และสาขาวิชา

2. การวิจัย จะต้องเป็นการวิจัยแบบก้าวหน้า ยกกระตักการวิจัยที่เคยมีมาแต่เดิม เช่น เชิงปริมาณ คุณภาพ ไปสู่การวิจัยที่ได้ผลการศึกษา 3 ประการคือ 1) ความรู้ 2) นวัตกรรม 3) การนำไปใช้แบบสร้างสรรค์เพื่อเข้าใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ ใครที่จะคิดทำวิจัยแบบเดิม แค่เปรียบเทียบ เพศ อายุ ระดับศึกษา รายได้ เลิกคิดได้เลย จะต้องเป็นการวิจัยที่สามารถตอบโจทย์ท้าทายของสังคมและสามารถแข่งขันได้ บนพื้นฐานของปรัชญาทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เปลี่ยนการเป็นนักวิจัยที่เป็นเพียงผู้ศึกษามาเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์

3. การพัฒนานวัตกรรม ในข้อนี้ มิได้หมายถึงนวัตกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่หมายถึงการพัฒนานวัตกรรมที่ครอบคลุมทุกมิติ เช่น 1) นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ 2) นวัตกรรมบริการ เช่น การสร้างรูปแบบการบริหารในรูปแบบใหม่ 3) นวัตกรรมกระบวนการ เช่น เกิดกระบวนการใหม่ วงจร PDCA หรือ List Model 4) นวัตกรรมบริหารจัดการ เช่น เกิดนโยบายและยุทธศาสตร์ใหม่ ธรรมนูญ 5) นวัตกรรมชุมชน เช่น พลังการเปลี่ยนแปลงของชุมชน 5) นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เช่น เกิดการเรียนรู้ใหม่ และ 6) นวัตกรรมด้านอื่นๆ ใคร่จะพัฒนานวัตกรรมเหล่านี้ ถ้ามีใช้คณาจารย์และนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย

4. การพัฒนาเชิงพื้นที่และชุมชนนวัตกรรม (Area-Based-Local Economy) มหาวิทยาลัยในเมืองไทยมีเป็น 100 แห่ง และมีในทุกจังหวัด ถ้ามหาวิทยาลัย 1 แห่ง รับผิดชอบการพัฒนาเชิงพื้นที่ 1 จังหวัด 10 ปี สามารถพัฒนาได้ทุกอำเภอ โดยใช้ทุกสรรพวิทยาการสู่ชุมชน จะกลายเป็นเมืองต้นแบบอีกหลายเมือง เช่น เชียงราย เป็น The City of Arts บุรีรัมย์ เป็นเมือง Sport City อาจเกิด แม่สอด Model กระบี่ Model และอีกหลายอำเภอ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจะริบพัฒนาพื้นที่ชุมชนในจังหวัดของตนเองอย่างถ้วน ก่อนจะตกขบวนสายชุมชนนวัตกรรม

จากแนวทางดังกล่าว ผู้เขียนในฐานะที่ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก็เลยออกแบบให้ส่วนงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย มจร. 4 คณะ 2 วิทยาลัย 11 วิทยาเขต 20 วิทยาลัยสงฆ์ และสถาบันหรือสำนักต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัย นวัตกรรม และการพัฒนาพื้นที่ของสังคมไทย โดยนำหลักการทางพระพุทธศาสนาไปบูรณาการกับศาสตร์ต่างๆ เพื่อตอบโจทย์ใหม่ที่ท้าทาย

